

NAS DOM

Notranja vrata
STOPITE V NOVO
DIMENZIJO

Tik tak
ČAS JE ZA
DOBRO URO

Sejemske novosti
KAJ JE PRINESEL
LETOŠNJI
AMBIENT

Tuji dom
DO KONCA
RAZIGRANA HIŠA

10 NASVETOV
DEKORACIJA
Z ETNO PODPISOM

Stopite v drugo zgodbo

Vrata omogočajo prehajanje med notranjim in zunanjim svetom, med zasebnim in skupnim, povezujejo in rušijo vizualne prepreke med prostori. Pogosto tudi nakazujejo, da se na drugi strani začne drugačna zgodba.

Tokrat ne bomo govorili o vhodnih vratih, ki jim pred nakupom običajno namenimo obilo pozornosti, temveč o notranjih, ki so pomemben gradnik ambienta. Zanja se marsikdaj izkaže, da so bila izbrana v naglici, in v takšnem primeru se pogosto prezre pestra paleta možnosti, ki jih ponujajo sodobna vrata in moderna tehnologija. A gremo lepo po vrsti.

FOTOGRAFIJI

1 Preklopna vrata so obešena na nosilce v stropnem vodilu; ker ne potrebujejo vodila na tleh, ne ovirajo talnih oblog, poleg tega ne zavzamejo veliko prostora. (Foto: Raumplus)

2 Vrata so pomemben gradnik slehernega prostora. Drsna delujejo minimalistično, so praktična, ker ne zasedajo veliko prostora, vendar slabše tesnijo. (Foto: Linvisible)

Zadostna širina in višina

V fazi načrtovanja je bistveno, da za vrata predvidimo primerno lokacijo in dovolj prostora. Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za graditev stanovanjskih stavb in stanovanj določa, da imajo vsa notranja vrata stanovanja svetlo odprtino široko najmanj 80 centimetrov in visoko vsaj 210 centimetrov. Izjema je svetla širina vrat v stranišče, ki je lahko 70 centimetrov, če ima stanovanje vsaj še en prostor s straniščno školjko s svetlo širino vrat najmanj 80 centimetrov. Za vrata svetle širine 80 centimetrov se mora predvideti gradbena odprtina, široka 88 centimetrov. Tega pravila se je pametno držati, saj nam omenjena širina omogoča nemoten dostop do vseh prostorov – tudi če bo kdo v prihodnosti uporabljal invalidski voziček.

Klasična, drsna ali pregibna

Klasična vrata se običajno odpirajo v prostor, razen če je prostor izredno majhen, kot na primer toaleta. Smer odpiranja je odvisna zlasti od razporeditve elementov in pohištva v prostoru. Za spalne prostore, kjer potrebujemo zasebnost, in tehnične prostore, kjer se slišijo zvoki strojev, izberimo primerno zvočno izolativna vrata.

Drsna vrata delujejo minimalistično in elegantno, prostor povečajo, vendar slabše tesnijo, zato so primerna za servisne prostore, kot so kuhinjska shramba, garderoba pri spalnici ali kabinet pri dnevnem prostoru. Njihova prednost je predvsem ta, da nas vratno krilo ne moti,

tudi če jih puščamo dlje časa odprta. Nazoren primer tega pravila so drsna vrata med predprostorom in dnevnim prostorom, ki zlasti v poletnih mesecih večinoma ostanejo odprta, v zimskem obdobju pa jih zaradi vdora mrzlega zraka ob odpiranju vhodnih vrat raje zapiramo. Če v predprostoru nimate okna, naj bodo drsna vrata steklena ali delno ostekljena, da ne boste prikrajšani za dnevno svetlobo.

Večkrat zapostavljena, vendar v premeru pomanjkanja prostora odlična rešitev so pregibna vrata, ki ponujajo učinkovito izrabo tlorisne površine, kjer ni prostora za postavitev dodatne stene. Pri odpiranju se v celoti zložijo, kar omogoča neoviran dostop v prostor oziroma nišo, ki jo pokrivajo. Pogosto se pregibna vrata uporabljajo za skrivanje pralnega stroja na hodnikih, kuhinjsko nišo, pisarniške kotičke v dnevni sobi in garderobne omare.

FOTOGRAFIJE

3 Ljubitelji čistih linij se ozirajo po vratih s skritimi podboji. Takšna so poravnana s steno, in če jih prepleskate enako kot zidne površine, so skoraj neopazna. (Foto: Alba)

4 Premišljeno izbrana kljuka daje vratom poseben estetski videz, ustrezno funkcionalnost in zagotavlja kakovost vrat. (Foto: FSB)

5 Kakovostna notranja vrata odlikujejo odporne površine, ki so nujne zlasti tam, kjer so majhni otroci in domače živali. (Foto: Casali)

6 Aktivnemu življenjskemu slogu sledi notranja oprema. Dvokrilna vrata, pri katerih so možne različne kombinacije površin in robov, olajšajo tako gibanje stanovalcev kot premikanje tudi največjih kosov pohištva. (Foto: Lip Bled)

7 V delavnici je idealno, če so zvočno izolirana. Vrata naj bodo preizkušena in opremljena s certifikati. Imeti morajo vse potrebno za montažo, ki jo opravijo strokovni monterji. (Foto: Matjaž/Hörmann)

8

Več kot dekorativni dodatek

Pomemben estetski detajl klasičnih vrat so kljuge in vratni podboji.

Podboj je okvir, ki ga vgradimo v zidno odprtino in na katerega se skupaj z nasadili namesti vratno krilo in jim tako ponuja statično oporo. Poleg ustreznih materialov je bistveno, da izberemo kakovostna tesnila, ki bodo učinkovito blažila udarce ob zapiranju vrat.

Podboji se razlikujejo glede na material, konstrukcijo in način montaže. Zadnje čase so zaradi čistih linij priljubljena

9

vrata s skritimi podboji, pri čemer so vrata poravnana v liniji z zidom, podboji vrat pa so skriti za omet ali mavčnokartonsko ploščo. Takšna vrata imajo izjemen estetski učinek v minimalistično opremljenih prostorih.

Raznoliki materiali

Sodobne tehnologije prinašajo vedno več alternativ pravemu lesu. Pri izbiri notranjih vrat ne bodite preveč varčni in izberite materiale, ki so neškodljivi zdravju in kakovostni, da vam bodo vrata dolgo in dobro služila. Za vratni

podboj je najprimerneje uporabiti masivni les ali kovino, ki sta v primerjavi z iverico ali plastiko bolj trajnostna in estetska.

Kaj pa materiali za vrata? Zlasti iverica je v zadnjem času zaradi cenovne dostopnosti postala priljubljena tudi za izdelavo notranjih vrat, vendar se takšna precej hitro uničijo.

Za vratno krilo se pogosto uporabljajo furnirji, ki zagotavljajo dolgo obstojnost, edinstveni vzorci lesa pa pritegnejo poglede in pričarajo domačnost. Dekorji oziroma lamikorji so enostavni za vzdrževanje in zelo odporni proti praskam, udarcem in svetlobi. Izberete lahko steklena vrata, ki prostore tako ločijo kot povezujejo in delujejo elegantno. Bogata je tudi ponudba vrat iz kaljenega stekla, od prozornega do strukturiranega. A tudi presenečenja se vrstijo v svetu notranjih vrat: nabor materialov je postal precej netipičen, saj se vrata izdelujejo tudi iz betona, kovine, kamna

BARBARA ŽNIDARIČ, oblikovalka notranje opreme

Ali res potrebujemo toliko vrat?

in keramike, poleg tega jih je mogoče obložiti s tekstilom ali tapetami, da so bolj dekorativna.

A naj bodo še tako lepa in dekorativna, če vrata niso funkcionalna in dobro izvedena, vam bo njihova vsakodnevna uporaba povzročala preglavice.

FOTOGRAFIJI

8 Drsna vrata v večje prostore navadno vgrajujejo zaradi estetskega in povezovalnega vidika, saj prostorov ne delijo tako grobo kakor običajna vrata. (Foto: Raumplus)

9 Klasična, enokrilna vrata so najpogostejša v večini bivališč. Če jih krasi slikovita naravna tekstura lesa, pritegnejo pogled in vabijo v posebne bivalne prostore. (Foto: Ondo)

Pomen vrat je globoko zasidran v našem izročilu. Poznamo veliko vraž, zapovedi in pregovorov, ki se navezujejo na vrata, ključavnice in ključe. Vrata predstavljajo dejanski in simbolni prehod med prostori, so mejnik med nami in drugimi. Lep kitajski pregovor pravi: najboljša zaklenjena vrata so tista, ki jih lahko pustite odprta.

Gledena odprtost duha sodobne družbe se sprašujem, ali sploh še potrebujemo vrata v vsak prostor posebej. V preteklosti so bila v kmečkih hišah na našem ozemlju vrata kot element ločevanja prostorov nujna zlasti zato, ker so s krušno pečjo ogrevali le osrednji prostor v hiši in ponekod še glavno spalnico, ki je mejila na ogrevani prostor. Vrata – zlasti vhodna – so bila pogosto zelo nizka, tako da so se morali prišleki ob prihodu v prostor skloniti, kar je imelo tako funkcionalni kot simbolični pomen – stanovalci so se lahko pravočasno obvarovali pred morebitnimi neželenimi gosti, kdor je vstopil, pa se je že uvodoma moral ponižno prikloniti.

V hišah premožnejših ljudi so vrata služila tudi za to, da gospodarji niso srečavali služinčadi, ki se je po hodniku neopazno smukala med kuhinjo, pralnico in majhno sobo za služinčad v zadnjem delu hiše.

V določenih kulturah so bila vrata pomembna, ker so se prostori poleg kuhinje delili na ločene prostore za ženske in moške in ni bilo skupne spalnice, ki je značilna za hiše in stanovanja današnje družbe.

Danes težimo k vse bolj odprti zasnovi prostorov. Tako sama strankam pogosto svetujem, da se odrečejo katerim od notranjih vrat in s tem konec koncev tudi nekaj prihranijo – kakovostna notranja vrata so lahko hudičevo draga. Že nekaj časa je trend, da poleg spalnice uredimo še toaletni in garderobni prostor, in vse pogosteje teh prostorov ne ločimo več z vrati.

Za najboljšo rešitev zadnjih desetletij v zasnovitlorisa imam odprt bivalni prostor, ki povezuje dnevni prostor s kuhinjo. Menim, da smo s to sodobno ureditvijo naredili velik kakovostni premik v zasnovi bivanjskih prostorov. Tistim, ki imajo pomisleke zaradi kuhinjskih vonjav, predlagam, da si med dnevnim in kuhinjskim prostorom omislijo stekleno steno, ki zaradi transparentnosti prostora vseeno povezuje med sabo.

Dobro je premisliti, ali so vsa vrata v vašem domu nuja ali se je bolje katerim odreči. Predvsem pa vam želim dom z vrati, ki jih lahko puščate odprta, da lahko skozi steče obilo dobre energije.